

Hygiejniske retningslinjer for Sundhedsplejen i Lyngby-Taarbæk Kommune 2019

Udarbejdet af: Sundhedsplejerske Mette Hvelplund, Gitte Boysen og Sabina Ingholt ud fra "Hygiejniske retningslinjer for den Kommunale Sundhedstjeneste" Fredensborg kommune, 2017 og med tilladelse fra Inge Nandrup-Bus.

Generelt om Håndhygiejne

Håndhygiejne er den bedst dokumenterede enkeltstående handling til at forebygge smittespredning via direkte og indirekte kontaktsmitte og er dermed et af de vigtigste infektionsforebyggende tiltag, man som sundhedsplejerske dels selv kan udføre, dels kan vejlede sine omgivelser om.

Sundhedsplejersken skal ligesom andet sundhedspersonale anvende handsker, når der er risiko for kontakt med blod, sekreter eller ekskrementer. Sundhedsplejersken bør benytte handsker, når hun undersøger barnets mund samt bleområdet.

Sundhedsplejersken skal have sine egne forudsætninger i orden – dvs. at ved borgerkontakt som fordrer håndhygiejne, skal hun:

- have rene kortklippede negle uden neglelak eller kunstige negle
- ikke bære smykker, dvs. ur, ringe, armbånd eller lignende
- ikke have lange ærmer, armskinner, plastre eller lignende under albueniveau
- ikke bære lange halskæder eller tørklæder

Sår på hænder eller underarme vurderes i hvert enkelt tilfælde. Kontakt evt. din leder.

Ved håndhygiejne forstås enten hånddesinfektion eller håndvask. Hånddesinfektion er førstevalg i de situationer, hvor hænderne er tørre og synligt rene, og håndvask kan således minimeres til kun at skulle udføres i de situationer, hvor hænderne er synligt snavsede eller våde eller der har været kontakt med infektøs diarre. Håndvask efterfølges altid af hånddesinfektion.

Hånddesinfektion har flere fordele frem for håndvask:

- Er hurtigere at udføre.
- Er mere skånsomt for huden på hænderne.
- Er mere effektivt til fjernelse af mikroorganismer på hænderne.

- Er let at opsætte, kræver ingen håndvask, kan medbringes i besøg i form af lommedispenser.

Hånddesinfektionsmidlet skal indeholde ethanol 70-85 % og være tilsat hudplejemidlet glycerin 1-3 %. Hånddesinfektionsmidler dispenseres enten som flydende eller som gel. En gel skal være på 80-85%.

Midler til overfladedesinfektion eller hånddesinfektion skal være vurderet egnet af Statens Serum Institut, Central Enhed for Infektionshygiejne (CEI). Herved sikres at midlet er effektivt og ikke unødigt allergifremkaldende eller toksisk.

På www.ssi.dk findes en liste over alle vurderede produkter.

Korrekt hånddesinfektion:

- Mængden af hånddesinfektionsmiddel skal være så rigelig, at midlet kan fordeles ligeligt over hænderne.
- Midlet indgnides herefter uafbrudt på håndflader, mellem fingre, fingerspidser, tommelfingre, håndryg og håndled.
- Indgnidningstiden skal være minimum 30 sekunder.
- Hænderne skal ikke lufttørre – det er den mekaniske påvirkning ved indgnidningen, som gør hånddesinfektionen effektiv.

Korrekt håndvask:

- Hænder og håndled skylles under tempereret vand.
- Flydende sæbe / skumsæbe fordeles ligeligt over hænderne.
- Håndflader, mellem fingre, fingerspidser, tommelfingre, håndryg og håndled vaskes uafbrudt i 15 sekunder.
- Hænderne skylles grundigt.
- Hænderne duppes/trykkes omhyggeligt tørre i enten rene håndklæder, som lægges til vask efter brug eller i engangshåndklæder.
- Vandhanen lukkes med håndklædet.

Hygiejne i forbindelse med hjemmebesøg

Ved hjemmebesøg er der i udgangspunktet tale om besøg hos raske børn, men man må ikke glemme, at sundhedsplejersken kommer på besøg hos mange og kan dermed bringe smitte videre, hvis hun ikke er bevidst om sin hygiejne.

Med udgangspunkt i ovenstående tiltag - der kan bryde smittevejene - er anbefalingerne til en professionel hygiejne ved besøg i hjemmet som følger:

- Håndhygiejne dvs. hånddesinfektion før undersøgelse af barnet eller håndvask efterfulgt af hånddesinfektion.
- Husk at tage smykker dvs. ur, ringe, armbånd og lignende af før undersøgelse barnet.
- Brug evt. en kortærmet T-shirt med en langærmet cardigan over, som tages af, før der udføres håndhygiejne.
- Håndhygiejne udføres efter kontakt med barnet enten som hånddesinfektion, hvis hænderne er tørre og synligt rene eller håndvask, hvis hænderne er blevet våde eller synligt forurenede.
- Håndvask efterfølges altid af hånddesinfektion.
- Sundhedsplejersken bør undgå, at barnet kommer i berøring med sundhedsplejerskens tøj, ellers må et engangsforklæde benyttes.
- Målebånd og vægt skal rengøres efter brug ved hvert besøg med desinfektionsserviet.

Når man har forladt hjemmet, bør sundhedsplejersken udføre hånddesinfektion.

Sundhedsplejerskens udstyr

Målebånd og vægt kommer i kontakt med såvel barn, som forældre og miljøet, hvor undersøgelsen finder sted. Udstyret bliver derved forurenede med disse hjemms mikroorganismer, som så kan bringes videre til næste hjem og dermed næste barn. Den mest effektive måde at afbryde smitteveje på er ved at rengøre udstyret mellem hvert barn. Dette kan gøres med vand og sæbe eller hurtigt og effektivt med desinfektionsservietter der indeholder 70-85% ethanol uden glycerin og uden klorhexidin.

Ved sundhedsplejerskens brug af bærbare pc'er, iPads og mobiltelefoner skal hun være opmærksom på hygiejnen. Det er kendt at de kan indeholde flere bakterier end et toiletbræt.

Udstyret aftørres med Wet Wipeklude. En universal klud til almindelig rengøring og en Triaminklud til desinfektion.

Telefoner, pc'er og iPads skal desinficeres mindst hver 14. dag.

Hygiejne i forbindelse med gruppe arrangementer

Ved Åbent hus og mødregrupper er antallet af kontakter og dermed risikoen for smittespredning stor. Derfor skal:

- håndhygiejne udføres mellem hvert barn
- sundhedsplejerskens egne forudsætninger være på plads
- udstyr rengøres mellem hvert barn enten med desinfektionsserviet eller vand og sæbe
- puslemadrassen med plastovertræk være pålagt et nyt fugttæt underlag for hvert barn. Alternativt kan man benytte barnets egen rene, medbragte stofble, men så skal madrassen afsprittes efter hvert barn og evt. først rengøres med vand og sæbe, hvis den er blevet synlig foruren

Desinfektionsservietten benyttes så længe, at man kan se, at den på overfladen efterlader fugt, hvor man indgæder overfladen.

Til overfladedesinfektion af puslemadrassen og andet udstyr skal flydende sprit eller desinfektionsservietter være vurderet egnet af CEI.

Hvis sundhedsplejerskerne låner legetøj ud, skal det rengøres efter behov og mindst en gang om måneden.

Gulvmåtter bør vaskes med vand og sæbe, gerne med engangssæbevaskeklude og tørres efter brug.

Hygiejne i forbindelse med skolearbejdet

Mange sundhedsplejersker har stadig en skadestuefunktion på skolen. I forbindelse med procedurer, hvor der er risiko for kontakt med organisk materiale, f.eks. sårrens skal der benyttes pudderfri nitrilhandsker.

Sår spules med rent postevand og påføres en ren forbindelse.

Klorhexidin opløsninger anbefales ikke længere til forebyggelse af en infektion.

Audiometeret bør rengøres en gang dagligt, og altid ved behov. Spørg fabrikanten om det tåler sprit. Alternativt kan triaminklud anvendes.

Briller til synsprøve bør ligeledes rengøres hver dag og ved behov.

Hygiejne i forbindelse med smitsomme sygdomme eller resistente bakterier

Hos familier med en smitsom sygdom, som efter en kortvarig behandling er kureret, kan sundhedsplejersken vente med at komme i hjemmet, til familien ikke smitter længere.

Er der derimod tale om et langvarigt behandlingsforløb af smitsomme sygdomme hos familien over uger / måneder, og hvor der er behov for besøg af sundhedsplejersken vil hun i sådanne situationer som regel være i kontakt med praksis konsulent eller hygiejnesygeplejersker ved mikrobiologiskafdeling på Herlev hospital.

MRSA

Ved sundhedsplejerskens hjemmebesøg hvor en af husstandens medlemmer er MRSA smittet, bruges værnemidler.

MRSA positive personer kan færdes overalt i samfundet og har ingen pligt til at oplyse sundhedsplejersken, skole eller institution om deres bærertilstand.

Små børn med MRSA forsøges ikke behandlet for bærertilstanden før de er blevet 2 år. Mange børn ”taber” bakterien af sig selv.

Håndhygiejne er vigtig for at forebygge smitte, og MRSA er følsom overfor sprit, som skal være første valg ved tørre og synlig rene hænder.

Hygiejne i forbindelse med hjemmebesøg / sundhedskonsultationer med MRSA positive personer

Følgende anbefalinger skal efterleves:

- Håndhygiejne før og efter undersøgelse af barnet.
- Ved undersøgelse af barnet anvendes væskeafvisende engangskittel med lange ærmer, som slutter tæt ved håndled og medicinske engangshandsker der kasseres i hjemmet.
- Ved luftvejsinfektion hos et MRSA positivt barn benytter sundhedsplejersken mundbind.
- Hænder desinficeres med håndsprit. For at undgå smittespredning er det vigtigt også at desinficere hænder, når hjemmet er forladt.
- Aftørre vægt, målebånd og andet udstyr brugt ved undersøgelsen med desinfektionsservietter på 70-85 % ethanol. Hvis undersøgelsesudstyret er vådt eller forurenet, skal det rengøres med vand og sæbe inden desinfektionen.
- Læg besøget sidst på dagen, hvis muligt.
- Skriv barnets journal på kontoret.

Yderligere inspiration kan fås på Statens Serum Instituts hjemmeside. På hjemmesiden ligger følgende:

<https://hygiejne.ssi.dk/-/media/arkiv/subsites/infektionshygiejne/retningslinjer/mrsa/vejledning-til-forldre-hvor-der-er-fundet-mrsa-hos-nyfdte-og-brn.pdf?la=da>

<https://hygiejne.ssi.dk/-/media/arkiv/subsites/infektionshygiejne/retningslinjer/mrsa/information-til-dig-der-har-faaet-konstateret-mrsa.pdf>